

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12-50
četrtletno . . . K 6-30
mesečno . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserte) se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 267.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 22. novembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Pismo iz Celovca.

I.

Zopet je enkrat završalo po slo-
venskih listih o koroški metropoli tako
kakor da bi se hotela vsa slovenska
javnost začeti zanimati za celovsko slo-
vensko manjšino. Zopet je javnost kon-
statirala, da je Celovec dvojezično
mesto tudi po uradnih izjavah, da je
torej nasilje napram slovenskemu žu-
panu Miklavcu kričeča krivica, ki bi
se imeli proti nji postaviti na odločen
očpor ne samo Slovenci, ampak tudi
uradi sami.

Toda ta „odločni odpor“ bo iz-
ostal; ne samo pri „uradih samih“,
tudi pri ogorčenih Slovencih, kajti —
„ak“ prav uči me v revah skušnja
moja — Slovenci bodo prešli tudi čez
to „malenkost“ na dnevni red svojih
„velikih“ — vsakdanjih skrbi, ker smo
še daleč od načela: vsi za enega, eden
za vse! Pa zakaj sploh govoriti o skup-
nosti pri celem narodu, ko je zastoj
iščemo pri neznatnih skupinah?!

Zavednosti nam manjka. Pa ne
samo tiste zavednosti, ki ji pravimo
narodna, to bi še že imeli, ampak člo-
veške zavednosti manjka med Slovenci.
Zavedamo se, da smo Slovenci, a to je
le zavednost berača, sužnja. Tudi Mi-
klavčev slučaj bo pripomogel, da se
bomo bolj zavedali svojega slovenskega
pokolenja, toda kako? Mati bo more-
biti pridigovala sinu: glej, tako se bo
še tudi tebi zgodilo, tudi tebe bodo še
uklenjenega gnali zaradi tvoje sloven-
ščine, kaj je vsega tega treba? Sin pa
ji bo odgovoril zase in za večino „ogor-
čenih“, češ, da ne pojde „izzivat“ v
nemški Celovec in da se ji torej ni
bati take „sramote“...

Zavednost te slovenske „sramote“
je zakrivila, da je dobilo pred pol sto-
letjem še slovensko mesto Celovec
nemško večino, da se je potem sloven-
ska manjšina vedno bolj krčila, ker se
je skrivala za nemški občevalni jezik;
zavednost te slovenske sramote, z drugo
besedo: slovenske inferiornosti — ta
je kriva, da so mogli Nemci razkričati
Celovec za popolnoma nemško mesto,
v katerem se ponemčujejo dan za dnem
na novo prihajajoči Slovenci iz Šta-
jerske, Kranjske in Primorske, da ne
govorim o slovenskih Korošcih. Nič ne
pomaga, če ima kdo zavest, da je Slo-
venec, dokler se ne zaveda obenem
tudi, da je človek, da ima kot tak tudi
pravice in dolžnosti. Šele če je
kdo kot človek tak, kakor ima
biti, potem šele lahko upamo,
da bo tudi kot Slovenec stal
na svojem mestu.

To pa je zahteva, ki jo je v Ce-
lovcu težko, skoro bi rekel nemogoče iz-
polniti. V Celovcu so Slovenci na vseh
poljih narodnega življenja tako ome-
jeni, zunanje in notranje omejeni, da
se bo brez zunanjih vplivov težko kdaj
dalo povzbuditi jih iz sedanje stagna-
cije. Začnite karkoli, zagotovljen nam
je neuspeh že v naprej, ravnotako,
kakor vedo celovski Slovenci že vna-
prej, da se boste v lenem ozračju pri-
agodili obstoječim razmeram prej ali

pozneje, a enkrat gotovo. Čim pozneje
se prilagodite, tem bolj ste „zabiti“,
da ne spoznate, kaj je prav in kako
je prav...

„Ne delaj sitnosti s slovenščino,
nemški itak dobro znaš, drži se po-
klica, za drugo pa se ne brigaj!“

Par tednov pozneje je bil član
nemškega pevskega društva. Slovenec
je rad vesel, kaj da ne bi pel — če
nima prilike, da bi pel v slovenski
družbi, pa poje v nemški. Gotovo je
njegovo ravnanje naravnost, nego pa
razburjenost tistih, ki so mu prej sve-
tovali, naj ne „dela sitnosti s sloven-
ščino“. Mladi ljudje zelo neradi tar-
najo, ker ljubijo življenje — nič čud-
nega ni torej, če se ne silijo v slo-
vensko družbo vedno pesimističnih sla-
bičev; da pa se v vednem občevanju z
Nemci če ne popolnoma ponemčijo, pa
vsaj svojemu narodu odtujijo, to je
potem prav naravna posledica teh
razmer.

Če bi nemška družba v Celovcu
bila malo višja na kulturni lestvici, bi
bilo upati, da se tudi Slovenec kaj od
nje nauči, če se vedno v nji pregiblje.
Toda vsa ta družba je okužena od
nemčurjev, ki tvorijo večino, tako da
se pravi Nemci med njimi kar brez
sledu pogube. Edino „kulturno“ streml-
jenje celovških nemških nacijsincev
je nacijsince: ker temelji ta na laži
in hinavstvu (saj so skoro sami Wosch-
naggi med njimi), je jasno, da se tudi
prosveta v celoti ne more povspeti
nad laž in hinavstvo. Saj je tudi nji-
hov antiklerikalizem le neprebavljena
faza. Kdor nima prilike spoznati to
neposredno, naj pogleda v par števil-
celovških „Freie Stimmen“. Ta list je
jasen dokaz, kako velika mora biti
vsestranska stagnacija na Koroškem;
stranka in njen tisk, oboje brez cilja in
smeri, a vendar gospodujeta v deželi
neomejeno. Gospodujeta s pomočjo
tistih, ki žive od prutislovenske gonje,
nad tistimi, ki jim je ta gonja živ-
ljenski smoter, edini cilj in „ideal“,
s tem, da imajo te v rokah, ovladajo
vse, kajti „množica živi zato, da je,
je pa zato, da živi“.

Če bi bila nacijsince, edini
„ideal“ celovških Nemcev, na zdravi
podlagi, bi se nam ne bilo bati, da se
naši ljudje odtujijo. Ni treba baš ve-
likega razuma za to, da človek spozna,
h kateri narodnosti pripada, niti ne za
to, da se more narodnostno navdu-
šenje in ljubezen nanašati le na lastno
narodnost. Če živim delj časa v kaki
rodbini, v kateri se vsi člani medse-
bojno ljubijo in podpirajo, se bom pač
predvsem spomnil na svojo rodbino in
skušal tudi v tej doseči isto medse-
bojno ljubezen in pomoč, ne pa da bi
hotel kar hitro postati član te tuje
rodbine, na svojo pa pozabiti ali jo še
celo sovražiti in ji o vsaki priliki
škodo delati.

A ta nacijsince Nemcev in
nemčurjev pač nima zdrave, kulturne
podlage. Ta nemška družba ubije
naše rojake najprej kot ljudi,
potem pa, ko je napravila iz

njih stroje, ji je delo lahko...
Protiteži proti temu ni nobene.

Kaže se sicer tuintam kaka ma-
lenkost, ki bi dokazovala nezado-
voljnost s to gnjilobo, toda vedno
ostane brez posledic, nduši se v vse-
stranski apatiji in malodušju.

Ni torej kriva sama nezavednost,
ampak pomanjkanje moči, čut slabosti
in manjvrednosti, v zvezi z neverjetno
komodnostjo. Ti notranji vzroki so
predvsem krivi sedanjega položaja, in
če jih ne bo mogoče vsaj deloma pre-
magati, bodo v zvezi z zunanjimi vzroki
provzročili, da bo položaj v bodočnosti
še slabjši, če je to sploh mogoče.

Tudi če bi se izvršile kake politične
izpremembe Slovanom v prid — v Ce-
lovcu se ne bo nič izboljšalo, dokler
ne premagamo onih notranjih vzrokov
svoje slabosti. V narodnem življenju
se da sicer zaradi raznovrstnosti mo-
mentov govoriti o napredku le, če je
vsestranski, toda pri taki stagnaciji
bomo morali priznati in veseliti se
napredka že takrat, ko bomo odstranili
glavno in nepremostljivo zapreko —
pesimizem, vsestransko črnogledstvo.

Politična kronika.

**v Nemški dementi. Vladne spletkar-
ije?** V soboto smo poročali, da se je
začelo na parlamentarnem nebu jasiti
in da je upanje na ugodno rešitev malo
ne že polletne krize v državnem zboru.
Poljaki so namreč v petek poslali Slo-
vanski jednoti pismeno želje Nemcev;
v tozadevnem komuniqueju je stalo, da
se Nemci zadovoljujejo s tem, da dovoli
Slovanska jednota prvo čitanje prora-
čuna; po tem bi se naj izvršila pre-
osnova vlade. Načelnik Nemškonacio-
nalne zveze bar. Chiari je pa v soboto
izjavil v „Neue Freie Presse“, da bi
se Nemci še le podovolitviza-
časnega proračuna eventual-
no pogajali o preosnovi vlade,
pridržejo si pa na vsak način prosto
roko. Njegovo mnenje je, da naj sku-
šajo Nemci ohraniti sedanjo vladno in
sistem. Vprašanje je sedaj, ali je objavil
Chiari to izjavo sua-sponte, ali pa tiči
za tem kaka spletkarija vlade, ki se
boji za svoj vrat. Pogajanje se danes
in jutri nadaljuje in se bode prav kmalu
pokazalo, ali se upajo Nemci tajiti svojo
pisano izjavo, katero je poslal Glom-
binskemu dr. Sylvester, ali ne. Sylve-
ster sicer sam priznava, da je govoril
le o „prostem dnevnem redu za prora-
čunski provizorij“ ne pa o odobrenju
istega. Sylvestra in Chiarija pa zavrača
komunike nemških radikalcev, ki pravi,
da morajo Nemci na vsak način držati
sedanjo vladno in ne misliti na kako
preosnovo: to znači, da se jete dni na
preosnovo ne le mislilo, temveč se je o
njej tudi pogajalo. — Kakor smo že
javili, se posvetujejo jutri slovanske
stranke o položaju.

v Finsko in Rusko. Finski deželni
zbor se je branil dovoliti letnih deset
milijonov mark na dobo desetih let za
ruske vojaške namene. Vsled tega ga
je car razpustil in mešana komisija v

Petrogradu, ki ima nalogo urediti fin-
ska vprašanja, je izjavila, da bi tak
izvanredni izdatek tekom desetih let de-
želo finančno uničil; potem pa je
komisija zavzela sploh finsko stališče
v armadnih zadevah, katero „Novoje
Vremja“ sledeče glosira: Jasno je, da
bi bilo Fincem ljubše doma porabiti
one vsote, katere so potrebne v vsaki
državi za vojaške izdatke in zato no-
čejo plačati svojega doneska. Ravno
tako pa nam povedo Finci tudi v brk,
da je velika krivica, ako morajo nji-
hovi sinovi služiti v ruskih polkih izven
domovine. Imeli bi radi še vnaprej lastno
armado, ki bi naj značila neodvisnost
finske države. Ker je Rusija to armado
odpravila, nočejo sedaj za vojaške na-
mene prispevati. Kako dolgo bode še
Helsingfors poveljeval Petrogradu?

Drobne politične novice.

Prih, seja drž. zbora se vrši
v sredo ob 2. uri pop. Dop. ob 11.
uri je konferenca klubovih načelnikov.
v Zasedanja deželnih zbo-
rov se bodo vršila, ako nastanejo v
parlamentu redne razmere, od 26. grud.
do srede januarja.

Grške državne finance so
v zelo žalostnem stanju. Državni urad-
niki niso dobili za november nobenih
plač, nekateri celo ne že za oktober in
september. Istotako je s častniki.

Turški prestolonaslednik
Jussuf Izzedin bode prihodnje spo-
mlad obiskal različne evropske vla-
darje.

Izdatki Nemčije za armado
in vojno mornarico znašajo za l. 1910
jedno milijardo in 350 milijonov mark,
to je več ko 50 odstotkov vseh držav-
nih dohodkov.

Razpad staroruske stranke
Ker so pristaši starorusinske stranke
javno nastopili proti svojem zastop-
niku dr. Dudikiewiczu, ki je poneveril
30.000 K, katere je zapustil neki nje-
gov prijatelj v kulturne maloruske svrhe,
je bil sklican izredni strankin zbor
na katerem se je imelo razpravljati o
tej aferi. — Dr. Dudikiewicz je pa po
svojih ljudeh znal doseči, da so bili iz-
ključeni iz stranke dr. Hlibovicki, Ku-
rilovič, Stariminski in predsednik par-
lamentarne rusinske kluba Korol.
Ti so sklenili osnovati novo rusinsko
strankarsko organizacijo.

Dnevna kronika.

z Podjarmljenje zraka. Pri Chalonsu
je vzletel Latham dosedaj najvišje,
namreč 410 metrov visoko. Pred njim
je dosegel Paulhan 360 metrov in pred
tem Lambert 300 metrov.

z Slov. akadem. društvo „Adrija“
v Pragi priredi v torek, dne 23. t. m.
ob 8. uri zvečer pri Vejdovu (Jilska
ulica) „Ilirski večer“ na slavo stolet-
nice oživljene Ilirije. Slovanski gostje
dobrodošli!

z Novo Cankarjevo delo. Kakor po-
roča „Rdeči Prapor“, izide pri Schwent-
nerju v kratkem nova Cankarjeva tra-
gedija „Hlapci“, ki se vrši v večjem
slovenskem trgu in ima socijalno in
politično ozadje.

Jan Sedlak. Ta v združnih krogih obče poznani in spoštovani mož, ravnatelj „Osrednje zveze čeških gospodarskih društev“ v Pragi, je obhajal včeraj 60 letnico svojega rojstva čil in zdrav. Sedlak je poznan kot neustrašen brambovec kmetijskih interesov ne le med Čehi, ampak tudi pri ostalih Slovanih, da, celo med Nemci.

Odcepljenje Reke od senjske biskupije je, kakor hrvatski listi poročajo, gotova stvar in so se Rim, Dunaj in Pešta tozadevno sporazumeli. Reka bi dobila posebno škofijo, direktno podvrženo Rimu.

z Novo sredstvo za utešenje bolečin. Profesor Tommescu iz Bukarešta je v Greenwichu pri Londonu demonstriral nov način utešenja bolečin. Novo sredstvo je mešanica iz strychnina in stomatina. Navzočih je bilo veliko znamenitih kirurgov, ki so gledali, kako je Tommescu operiral na vrata in želodec: v obeh slučajih se je dokazalo, da se pri uporabi Tommescujevega sredstva ne čuti nič bolečin.

z Prva odvetnica na Ruskem. V Petrogradu je nastop prve ženske zagovornice v kazenski zadevi pouzročil velikanske škandale. Gospodična Fleischütz se je obnašala zelo resolutno in prokuratorjev namestnik je zapustil ostentativno dvorano, a sodišče njegovega govora ni uvaževalo.

z Avstrijski mornarji so utonili. Šest vojakov vojne mornarice se je dalo v petek ob 10. uri zvečer prepekljati iz Šibenika na ladjo „Schwarzenberg“, ki je bila zasidrana na globokem. Vozil jih je na svojem čolnu neki Caleta, a komaj so bili kakih 350 metrov na morja, se je čoln prevrzel in vseh sedem je padlo v vodo. Drugi mornarji in čolnar so se rešili, a trije so utonili. Ponesrečili so se Jurij Bojnok in Dezider Amigo iz Ogerskega in Štajerc Robert Hille.

z Zanimiv poizkus. Ruska zdravnica dr. Lujza Rabinovičeva je v Edisonovem laboratoriju pokazala zelo interesanten eksperiment. Potom električnega toka je ubila kunca, na kar sta dva zdravnika izjavila, da je res mrtev. Potem je uvedla na hrbtnični mozeg in srce zopet električni tok in kunec je začel čez četrto ure zopet drhteti, dihati in mahom je skakal po sobi. Dr. Rabinovičeva trdi, da bi se to tudi dalo pri človeku upotrebiti.

z Košutova poštenost. Dunajska „Arbeiter Zeitung“ poroča iz Budimpešte: Par dni prej nego je izstopil Košut iz stranke neodvisnosti, je daroval časnikarskemu pokojninskemu zakladu 10.000 K in kot ustanovo za eno posteljo za bolnega časnikarja v nekem sanatoriju za jetične tudi 10.000 kron. Sedaj se je pa izkazalo, da je ta denar iz fonda, ki je bil nabran za žrtve potresa v Mesini. O ti madžarsko viteštvo!

z Novo bolgarsko vseučilišče. Naučni minister dr. Mušanov je izjavil, da bodo v kratkem odstranjene vse težkoče, ki so doslej zavirale že zdavna projektirano zgradbo vseučiliškega poslopja. Novo vseučilišče bo baje stalo v bližini narodnega sobranja.

z Tenorist Caruso — Čeh? „Lidove Noviny“ javljajo, da je slavni tenorist Caruso rodom Čeh. Rojen je bil v Pragi, kjer je ostal do svojega 8. leta, ko so se njegovi starši izselili v Italijo. Vse to je Caruso pripovedoval g. B. Pokornemu v New Yorku. Caruso še za silo tudi govori češko.

Kraljica — tožnica. V Belemgradu se je vršila zelo zanimiva obravnava, v kateri jenastopila kraljica Natalija kot tožnica. Kraljica Natalija je tožila po svojem zastopniku dediče bivšega prvega pribočnika kralja Aleksandra, Lazarja Petroviča, za vsoto 200.000 frankov. To vsoto je bil namreč Petrovič dvignil, a kmalu potem so umorili kralja in kraljico, ne da bi bili našli kje kak račun, kako sta ona dva porabila to vsoto. Sami se torej, da si je vsoto Petrovič prilastil. Še bolj zanimivo je dejstvo, da je pri tej obravnavi hotel tožitelj napasti sodnika, kar je pa za branil navzoči orožnik.

Dne 8. decembra se vrši v Celju glavni zbor Narodne stranke. Somišljeniki, agitirajte za udeležbo!

Štajerske novice.

o Zaupno posvetovanje slov. naprednjakov v Ljubljani. V ljubljanski mestni dvorani dne 21. listopada 1909 zbrani zastopniki iz Goriške, Koroške, Kranjske in Štajerske so sklenili sledečo resolucijo: Izvrševalni odbor narodne stranke za Štajersko in narodno-naprednih strank za Goriško in Kranjsko naj skličejo dne 16. januarja 1910 v Ljubljano velik shod naprednjakov iz vseh slovenskih dežel, na katerem se ustanovi organizacija slov. naprednih strank. Ta **Vseslovenska napredna stranka** bode na podlagi **skupnega programa** osredotočevala, organizirala in pospeševala delo naprednih strank v posameznih slov. pokrajinah. Da se stilizuje ta program iz vsoprednih programov že obstoječih naprednih strank in da se sestavi organizacijski statut, se izvoli odsek 3 članov ki ima do srede meseca grudnia 1909 izdelati svoj elaborat in ga predložiti izvrševalnim odborom posameznih naprednih strank. — Sestanek se je na podlagi tozadevnih referatov obširno bavil s politično-organizatoričnimi, gospodarskimi, ljudskoizobraževalnimi in časnikarskimi vprašanji ter se glede vseh zedinil za enotno postopanje v bodočnosti, katero bode vodilo do povzdige naše narodno-politične in gospodarske moči na zunaj, do trdne obrambe naših mej in do politične osamosvojitve slovenskega naroda. Stranka zavzame tudi v posebnem poročilu na ustanovnem shodu, na katerega se povabijo zastopniki jugoslov. naprednjakov, svoje stališče k jugoslov. vprašanju. Sestanka se je udeležilo 11 drž. in dež. poslancev.

o Krasen mladinski shod se je včeraj vršil v Grižah. Gospe Naprudnikove gostilniški prostori so bili natlačeno polni; bilo je zbranih nad 100 samih krepkih kmečkih mladeničev in mladenk ter nekaj naših naprednih kmetov. Predsedoval je vrl mladenič tov. Gorišek iz Griž. O ciljih in namenih slovenske napredne mladinske organizacije so govorili z velikim uspehom tov. Krajšek iz Loznice, tov. Golavšek iz Megojnice, tov. Piki iz Žalca in tov. Kunej iz Celja. Pozdrave trboveljske mladine nam je prinesel tov. Bregar. Kmet Dolinar je prav lepo govoril s stališča starišev napram mladinski organizaciji; mladinska zveza je potrebna in koristna, zato ji naj stariši ne nasprotujejo. — Včerajšnji shod nam je zopet pokazal, da se našim klerikalcem ni posrečilo zastrupiti vse naše poštene slovenske mladine. — Z veselim srcem že lahko gledamo danes v jasnejšo in boljšo bodočnost, ko postanejo ti vrli mladeniči in mladenke samostojni gospodarji in gospodinje. — Savinska mladina se zaveda, vstaja, zato ji kličemo: le vrlo naprej!

o Pirstingerjevo imenovanje. — Kakor znano, imajo sedaj klerikalci večino v slovenski deželnozborski delegaciji. Obljubili so na — volilnih shodih in če se ne motimo, tudi v škofovi „Str.“, da bodo najenergičnejše varovali koristi in narodne pravice spodnještajerskih Slovencev. Dokaz za to — Pirstingerjevo imenovanje za kmet. pot. učitelja v slovenski deželi, moža, ki je s pasjim oicem tepel Slovence.

Skrb mestnega urada celjskega za blagor prebivalstva. Mnogo se je že pisalo o slabem gospodarstvu celjske mestne uprave, kajpada vselej opravičeno, a dosihmal žal brezuspešno. — Gospodje na magistratu imajo pač več brige in smisla za slabo politiko, kakor pa za blagor meščanstva. Če človek pride v druge kraje, ki stremijo po napredovanju v higijeničnem in ma-

terijalnem oziru, katerih naprave imajo pravo smisel za moderne nvedbe in prospeh, se kar čudi zaostalosti celjske mestne uprave v vsakem oziru. A vendar je okrajni komisar g. Zoffal, ko je pred kratkim na novo zaprisegel župana dr. Jabornegga, smatral umestnim, posebno povdarjati mnogoštevilne njegove zasluge za mesto Celje in njega prebivalstvo. Pa kaj, saj so taka priznanja med bratci konacijonalci zelo poceni in vendar nekako ugodno uplivajo na mameluške malomestne očete, in to tem krogom zadoštuje. — Oglejmo si malo natančneje po mestu, kje bi naš župan, ako bi mu bilo res za blagor mesta in bi imel potreben upliv v občinskem odboru, lahko mnogo storil za dobrobit in moderniziranje mesta. Celjske ulice so po večini v tako slabem stanju, da se pri slabem vremenu človek skoraj ne upa iz hiše iti. Tlak po sredi ulic — izvzemši prostor pred pošto, nemško šparkaso in kolodvorom, kateri je največ po zaslugi južne železnice zadobil lansko leto moderni značaj — je večinoma tak, da bi človek kmalu ponesrečil, če hodi po njem. Odkar so instalirali vodovod, so vse ulice razdrapane, kocke in okroglo kamenje kar štrle iz tal, da na vsak korak drežaš z nogo vanje. Na nekaterih krajih, kakor n. pr. v Graški ulici, je granitni tlak, ki so ga položili pred kakimi desetimi leti, že tako oglašen, da se pogosto pripetijo slučajji, da konji spodrsavajo in padajo na tla. Povsod v mestih, kjer imajo kamenit tlak, uvidevajo potrebo, da se od časa do časa obklesti, da ne nastane pregladek in polzek. V Celju o tem nimajo pojma, pa seveda tudi ne potrebnega denarja za to. Ob hišah je tlak večinoma obrabljen in neenak. Posamezne ulice so v poletnem času ob nalivih kar čez gleženj preplavljene, tako da je vsak promet nemogoč. V tem se zrcali modrost mestne uprave. Mesto z vodovodom — brez kanalizacije. Vodovod, ki stane danes vsakega posameznika direktno ali indirektno mnogo denarja, imamo, ali dobre pitne vode ne. Zadnje poletje smo to prav neprijetno občutili. Po vsem Celju ni bilo dobiti kozarec sveže, hladne, okusne vode. V vodovodu je bila voda topla kakor luža, javne vodnjake s kolikor toliko dobro vodo pa je mestna uprava zatvorila ali zasula. Po nekaterih ulicah, kjer so na razpolago stari kanali, menda že iz rimske dobe, kajti novodobnih kanalov itak nimamo, je do zadnjega časa tako smrdelo, da so se ljudje kar izogibali kanalovih odprtin. No, temu se je prav zadnji čas odpomoglo s tem, da se je upeljalo po kanalih moderne zatvore proti izpuhtevanju smradu. — O največjem celjskem smradu, ki je nemškutarstvu popolnoma primeren, o onem, ki ga širi Costova milarna, že pa res ne kaže več pisati, kajti vsi poizkusi so zastonj. Mestna uprava pač hoče, da gre vsak penzionist iz Celja, hoče, da ostanejo stanovanja krog milarne cele mesece ali pa vedno prazna in hoče slednjič, da polagoma izostane zadnji letovišnik. Ljubša je celjskemu mestu izguba tisočakov in izguba ljudskega zdravja, kot pa Costova jeza.

o Nemška deška šola v Celju. — Svoj čas so sklenili celjski Nemci zidati v Gaberju s pomočjo nemškega „Schulvereina“ ljudsko šolo za pomembnejše gaberskih otrok. Ker pa ima celjsko nemštvo, kolikor ga je še po Woschnaggovi in Negrijevi aferi, veliko več zagrizenosti ko denarja, se je ta načrt opustil. Ker se je izkazalo, da bode treba staviti novo deško šolo, je sklenil v petek obč. odbor, da nakupi Wokaunovo posest v podaljšani Karolinski ulici za — 49 tisoč kron. Posest meri 2 ha, 43 arov in 41 m². Tu

bodo postavili s pomočjo Schulvereinova (100 tisoč kron) novo deško ljudsko in meščansko šolo. Pri nakupu prostora je odločevalo to, da leži blizu prostor za — slovensko ljudsko šolo in pa bližina Gaberja, odkoder mislijo za Judežve groše vabiti dečke v svojo šolo.

o Odhodnico priredi tamburaški in pevski zbor Slov. del. podp. društva v Celju svojemu zborovodju g. I. Zepiču danes ob 8. uri zvečer v Skalni kleti. Prijatelji odhajajočega so najljudnejše vabljeni.

o Kaj je s plesnimi vajami v Celju? Od vseh strani se nas povprašuje, zakaj se vendar nobeno društvo ne zgane, da bi priredilo plesne vaje. Opravičeno se čudijo ljudje, da je v Celju toliko raznih društev, a nobeno noče ugoditi tej želji naše mladine. — Morda bi pa vendarle kazalo, da bi se tozadevno sporazumelo nekaj društev in bi se skupno priredile plesne vaje bodisi v Narodnem bodisi v Sokolskem domu.

o Celje. Včerajšnja koncertna prireditve pevskega in tamburaškega zbora slov. del. pod. društva v Celju v Skalni kleti je v svoji proizvodbi pokazala, kako resno se trudijo pevci in tamburaši za svojo spopolnitev. — Nekateri pevske kakor tudi tamburaške točke so napravile na občinstvo najboljši utis. Tudi šaljiv prizor je ngajal, osobito pa kupleti g. Rotterja, ki ima za kupletista gotovo prav dober talent. — Gmotni uspeh prireditve bo, upamo, vkljub skrajno sramotni udeležbi vendar še dovoljen za društvo. Saj ne rečemo, da je recimo vsak celjski Slovenec dolžen obiskati vse prireditve raznih celjskih društev, opozarjamo pa, da se prireditve delavskega društva od nekaterih naravnost bojkotirajo.

o Südmark! je dovolilo ministerstvo loterije, katera ji nese lep dobiček. Pred kratkim je pisal v „Grazer Tagblattu“ potovalni učitelj „Südmarke“, ki se je preselil na Nemško, „da še marsikateri misli, da je Südmarka dobrodelno društvo, kar pa ni; Südmarki gre za to, da razširi nemško posest!“ Ako Südmarka daruje torej par tisočakov revnim obrtnikom, je to le pesek v oči, glavni dobiček se porabi za prisvojitve slovenske zemlje! Značilno je, da se na dotičnih srečkah bere, da je dobiček namenjen za dobrodelne namene Südmarke v korist revnim in trpečim rokodelcem in kmetom! Da je to v korist samo nemškim rokodelcem in kmetom, na srečkah ni rečeno!

o Pri snovanju Orla gre S. K. S. Z. (Slov. kršč. soc. zveza) v Mariboru vedno rada na roko. Tako pravi „Slov. Gosp.“. Vemo, kaj to pomeni. Torej nabrani denar za S. K. S. Z. gre tudi za „čuke“. Zato se nič ne čudimo, ako slišimo pogostoma med njimi govorjenje: v Kamnik sem se vozil zastonj, hrano so mi plačali, krog imam in kaj mi manjka! Pa smo „čuki“ in iz prepričanja branimo vero!

o Župnik — pravdar. Pod tem naslovom smo v sobotnem listu poročali o tožbi župnika Sušnika in njegovih žrtev na Črešnjevcu pri Slov. Bistrici. Danes javljamo, da je bila Justina Pirc oproščena, pismonoša Štrac je dobil 2 meseca, Ana Krulc 3 meseca in župnik Sušnik 4 mesece težke ječe. — Ni se čuditi, da so tako slabi časi, povodnji in potresi, če pa Gospodove služabnike tako kruto preganjajo in jih še celo mečejo v ječe.

o Samomor učiteljice. V soboto po noči se je zastrupila v Mariboru učiteljica Gizela Laibacher, hči davčn. oskrbnika Laibacherja na Ptaju. Takojšnja zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Gizela Laibacherjeva je bila šele 20 let stara in prošlega leta učiteljica v Obrajni pri Cmureku, kjer je

spoznala okrajnega zdravnika Adolfa Czmila. Ta je zaprosil za njeno roko in letos 13. decembra bi se bila imela vršiti poroka. Czmil je pravil svoji nevesti, da je sin zelo bogatega fabrikanta, da ima 20.000 K kron letnih dohodkov in da ji bode dal vsako leto 1000 K samo za obleko. Neizkušeno dekletu je verjelo vse. Dne 18. t. m. sta oba prišla v neki hotel v Mariboru. Ženin je naznanil svoji nevesti, da je napravil njegov oče konkurz in da se mora zato on zastrupiti, da reši z zavarovalno svoto (50.000 K) svojega očeta, ker je tudijamčil za njega. Nevesti je še dal na to sigurno učinkujoč strup z navodilom, kakor se je ona izrazila napram neki prijateljici. Na to je on odpotoval iz Maribora, njegova nevesta se je pa po njegovem odhodu zastrupila.

o **Laški okrajni zastop** se je začel temeljito baviti s ponemčevanjem okraja. Sedaj namešča ob okrajnih cestah kašipotne tablice — vse seveda v blaženi nemščini, tako da se slovenski človek na slovenski zemlji ne zna orijentirati! Pozivamo občine, naj se odločno uprejo takemu nečuvnemu postopanju!

o **Robert Sernko**, učitelj na šulferajnski šoli v Slovenski Bistrici, je napravil usposobljenostni izpit iz slovenščine in nemščine. Zopet eden, ki ga bodo pri priložnosti porinili na kako slovensko šolo.

o **Hotel „Meran“** v Mariboru je kupil, kakor smo že poročali, prejšnji restavratore Skalak na Zidanem mostu. Prejšnji lastnik hotela, Sauer, bo še živ, kot zasebnik.

o **Umrli** je v Laškem trgu bivši vodja zemljiške knjige Venceslav Schneider v 81. letu svoje dobe.

o **Wallandovih dedičev gostilno** v Konjicah je kupil neki inženir iz Celja za 23.000 K.

o **Pretep med Nemci in Slovenci** v Arnovžu. V soboto ponoči so se v neki arnovški gostilni stopili Nemci in Slovenci. Pri tem je dobil neki Zinser več ran nožem na glavi in levi rami. Odpeljali so ga v graško bolnišnico.

Kranjske novice.

o **Železnica na vrh Triglava.** Ing. Planinski in dr. Steiner sta napravila načrt za električno železnico na Triglav. Avtomobil bi vozil od Boh. Bistrice do Velega polja, od tam pa električna železnica na vrh Triglava.

o **4 mesečno ječo** zaradi septembarskih demonstracij v Ljubljani je v soboto odsedel Srečko Potnik.

o **Častno svetinjo** za 40 letno zvesto službovanje je dobil ravnatelj in šolski nadzornik v Postojni.

o **Iz glasbenih krogov.** Kot koncertni vodja odstopi g. Matej Hubad in stopi na njegovo mesto g. Talich. Tako se govori po Ljubljani. G. Hubad ostane še nadalje v učiteljskem zbornu „Glasbene Matice“.

o **Vodja deželne bolnice** v Ljubljani dr. V. Gregorič je odstopil, ker je deželni odbornik prof. Jarc minoli teden neko noč precej nakrokan v družbi nekega prijatelja prišel, ne da bi bil svoj prihod naznanil, „inšpicirat“ bolnico.

o **Odveze niso dobili** v Ljubljani dijaki, ki so povedali, da so brali škofovo rdečo knjižico. Torej je ta brošura v očeh gospodov spovednikov ravno tako hudičevo maslo kakor n. pr. „Narodni Dnevnik“. Slabo spričevalo za Jegliča.

o **V Kranjski klerikalci** so priredili včeraj 57 shodov po celi deželi in 1 v Ljubljani. Kaj vse ne dela strah za škofa! Ali so pamorda prevrženji komandirali, da bi se tako rešili?

Primorske novice.

o **„Narodni Delavec“** priobčuje v sobotni številki odprto pismo dr. Josipa Mandiča na voditelja soc.-demokratske stranke Val. Pittonija. V pismu zavrača dr. Mandič očitanja krumirstva, s katerimi obsipavajo socialisti N. D. O.

o **Imenovanje.** Referentom za upravne in gospodarske zadeve pri dež. šolskih oblastih na Primorskem je imenovan namestniški svetnik Amadej Prinzig, zdajni vodja okr. glavarstva v Tolminu.

o **Okrajna skupina Nar. Del. Org.** v Rojanu pri Trstu se je ustanovila včeraj.

o **Izobraževalni odsek Nar. Del. Org.** v Trstu otvori v začetku decembra analfabetni tečaj, dalje stenografski in računski tečaj. Prirejati bo tudi redno predavanja. S početkom prihodnjega leta pa otvori socialno šolo.

o **Nenadna in nenavadna smrt.** Neki vaščan v Borštnju je sedel v nedeljo popoldne pred svojo hišo. Tako sede je opazoval velikega ponosnega sosedovega — petelina, kako se bahati in košati in gospoduje v podrejeni mu družbi kokoši in piščet. Ponosno je stopal kakor avtokrat in tu pa tam je zakikirikal v znak svojega visokega dostojanstva. V veliko začudenje rečenega vaščanase je petelinu nakrat poveznila glava, peroti so se mu zlekule in zvrnil se je na stran. Vaščan je pohitel, da vidi kaj neki je s petelinom. Pobral je petelina ... mrtvega. Ogledal ga je dobro, da-li ni morda udarjen ali drugače poškodovan. Nič ni opazil. Ponesel ga je k sosedovim domu. Tamo so ga hitro oskubli, ali tudi na golem petelinu ni bilo opaziti nikake poškodbe. S tem večo radovednostjo so ga razparali. Prva posebnost, ko so jo opazili, je bil nenavadno velik želodec. Odprli so tudi tega. Koliko presenečenje: v njem so našli — živo oso! Sodijo, da je petelin požrl živo oso, da ga je piknila v želodec, ki je na to tako otekel, kar je utegnilo povzročiti petelinovo nenadno in nenavadno smrt!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Včerašnja poročila. Parlamentarni položaj.

o **Dunaj, 21. nov.** Tekom včerašnjega dneva se je tudi vršilo več posvetovanj, ki so veljala rešitvi krize. Rezultata ni bilo nobenega, ker so Slovani izjavili, da čakajo na sklepe posameznih klubov in Slovanske jednote v torek. O teh sklepih bode imela razpravljati konferenca klubovih načelnikov v sredo pred sejo zbornice. Sedaj ni mnogo upanja na poravnanje.

Različne novice.

o **Atene, 21. nov.** Grška vlada uradno zatrjuje, da glede državne blagajne ni nobenih nerednosti in težav.

o **Katovice, 21. nov.** Nemško državno pravdnštvo je zaplenilo 17 tisoč poljskih koledarjev, katere je izdala „Gazetta polska“, in sicer zaradi nekega člančiča, ki je — prenaroden.

o **Kodanj, 21. nov.** Brzojavna poročila o stanju Björnsonovem, ki leži sedaj v Parizu, pravijo da je stanje obolelega pesnika zelo kritično. Srčna slabost in hitro padanje moči kažejo, da je njegova smrt blizu. Zdravniki sicer skušajo njegove moči z različnimi sredstvi oživeti, pa ne pomaga veliko.

o **Dunaj, 21. nov.** Blizu Sv. Hipolita se je zgodila na železnici velika nesreča. Poštni vlak je povozil cel oddelek delavcev, ki je popravljali nasip. 8 mož z železniškim čuvajem vred je mrtvih in 3 težko ranjeni. Železnična uprava trdi, da so si delavci sami krivi, ker niso bili dovolj previdni.

o **Los Angeles, 21. nov.** Parnik „St. Croix“ je zgorel na odprtem morju bl. Port Dunre. Na parniku je bilo 35 mornarjev in okrog 100 potnikov. S parnika „City of Topeca“ so videli plavati ostanke zgorlega parnika po morju, a ljudi niso videli na njem. O njihovi usodi ni ničesar znanega.

o **Madrid, 21. nov.** Vse vasi blizu novega ognjevika na Teneriffi je oblast spraznila. Ker so izbruhli že slabši in manjši, se prebivalstvo počasi pomirjuje. Severni del otoka ni v nevarnosti.

o **Cherry, 21.** V soboto so našli v gorečem rudniku 40 še živih rudarjev, od katerih je že 9 iz jame. Preživeli pripovedujejo, da so sesami v rudniku zazidali in pretrpeli grozno lakoto. Nekateri mislijo, da bode mogoče še rešiti 71 rudarjev.

o **Cherry, 21. nov.** Do 5. ure pop. so rešili od zaprtih rudarjev 78 mož.

Današnja poročila.

Posvetovanje poslancev Poljske ljudske stranke v Krakovem.

o **Krakov, 22. nov.** Včeraj se je vršilo tu pod predsedstvom posl. Stapijskega posvetovanje vseh drž. in dež. poslancev Poljske ljudske stranke. Po dalji debati se je sprejela sledeča resolucija: Vstrajanje na sedanjem stališču, katerega zavzema Poljsko kolo v državnih zbornici, je absolutno nemogoče. Iz istih vzrokov, iz katerih odklanja Poljsko kolo solidarnost s Slovansko jednoto, ne more ostati tudi v zvezi z nemškimi strankami. Ker sedijo v sedanjem ministerstvu samo zastopniki Nemcev in Poljakov, zahtevamo presnovo sedanje vlade; da bi ostala poljska ministra v vladi, ki si pomaga s § 14 in exlex stanjem smatramo za nedopustno. Ako vstraja večina Poljskega kola pri svoji dosedanji politiki, se skliče v kratkem glavni zbor Poljske ljudske stranke, da spregovori odločilno besedo, ker poslanci ne morejo prevzeti odgovornosti za postopanje večine v Poljskem kolu.

o **Krakov, 22. nov.** Na shod poslancev Poljske ljudske stranke je došlo več pozdravnih brzojav od različnih slovanskih strank.

Avdijenca bar. Bienetha.

o **Dunaj, 22. nov.** Cesar je danes sprejel ministerskega predsednika bar. Bienetha v posebni avdijenci. Predmet pogovora je bil sedanjí polit. položaj in ogrska kriza.

Nesreča v rudniku.

o **Cherry, 22. nov.** Rudarji, ki so se srečno rešili takorekoč iz groba, pripovedujejo, da so se 8 dni prehranili s tem, da so zvečili tobak. Nekateri pravijo, da je 150 rudarjev še zazidanih v enem od vzhodnih rovov.

o **Cherry, 22. nov.** Včeraj so spravili iz jam tudi 37 mrličev.

Ognjenik na Teneriffi.

o **Madrid, 22. nov.** Prebivalstvo se je že pomirilo in se vrača v svoja domovanja nazaj. Potresi se ne pojavljajo več; iz žrel še vre sicer na dan lava, a ne več tako silno; na novo se je odprlo 1 žrelo.

Potres v Mesini.

o **Mesina, 22. nov.** Ob 1. uri 20 m. ponoči je začutilo prebivalstvo močan potresni sunek. Bežalo je pod milo nebo.

Zastrupljevalna afera na Dunaju.

o **Dunaj, 22. nov.** Koresp. Wilhelm poroča sledeče: Na temelju preiskave se je dosedaj dognalo, da se je skušalo zastrupiti samo one častnike, kateri so bili do novembarskega avanzma pri različnih polkih in bataljonih po imenu nadporočniki, a so bili pridržani generalnemu štabu in so bili

novembra povišani v stotnike pri generalnem štabu. Vseh teh častnikov je 25; 10 jih je ostalo na Dunaju, 15 so jih pa poslali v različne posadke izven Dunaja. Deset stotnikov na Dunaju je dobilo od zastrupljevalca kroglice, v katerih je bil čisti cijankali. Ali so jih dobili tudi ostali novi stotniki, se doslej še ni konstatiralo. Preiskava ni imela doslej nobenega rezultata in se niti ne ve, ali je storilec vojak ali pa civilist, kateri si je samo pri zadnjem izkazu povišanih častnikov poiskal teh 10 žrtev.

o **Dunaj, 21. nov.** Afera s poskušanim zastrupljenjem častnikov v generalnem štabu je vzbudila velikansko senzacijo; cesar si je dal o njej obširno poročati, preiskavo vodi šef generalnega štaba Hötendorf, policijsko preiskavo pa vladni svetnik Stukart. — Morilec je poslal kroglice s posebnim hektografiranim pismom, v katerem se pravi, da se je posrečilo najti sredstvo, s katerim se da zgubljená moška moč zopet oživeti in pridobiti. Podpisan je neki Charles Francis. Pismo vsebuje navodilo, da je treba kroglice pol ure pred event. potrebo v mrzli vodi zavžiti.

Po svetu.

o **Najbogatejše žene na svetu.** — Zadnji čas je poskočilo število žensk, ki imajo ogromno premoženje. Vdova Harrimana, ki je dobila po svojem „železniškem kralju“ 460 milijonov kron, stopa v krog mnogih onih, ki imajo tudi toliko premoženja. Med temi so gospodične Russell-Sage, Annie Whightmann-Walker znane radi svoje radodarnosti. Prva da vsak dan veliko za človekoljubne namene, ker ima na mesec 1.120.000 kron dohodkov. Seveda so samo kake štiri tako bogate. Vendar pa jih bo kakih dvanajst, ki posedujejo 100—200 milijonov. Onih pa, ki imajo krog 50 milijonov je vsa sila.

o **Zlodejstva turškega policista v dekliškem zavodu.** V nekem dekliškem zavodu v Solunu je prišlo včeraj do krvavih prizorov. Voditeljica grškega zavoda je opozorila kavasa na neke nepostavnosti, vsled česar jo je on na mestu ustrelil. Po tem nasilstvu je še iskal s samokresom v roki po celem zavodu podravnateljico in je tudi njo po večih strelah pogodil. Dekleta so bila zelo razburjena in so zaprla vrata v svojo šolsko sobo. Zločinec pa je tudi skoz zaprta vrata ustrelil in zadel eno šolarico zelo nevarno. Potem je pa pometal neke blazine in preprole na ognjišče, da bi zakresil ogenj, dočim so dekleta poskakala na dvorišče, pri čemur se jih je mnogo poškodovalo. Za splošne zmešnjave je divji policist ušel.

o **Tretjemu sinu nemškega prestolonaslednika** so dali ime Hubert, Karol, Viljem.

o **Dihur umoril dete.** Dve leti staro dete rodovine Wickede blizu Kolina ob Reni je napadel dihur, ter ga na vrata tako razmesaril, da je izkrvavelo. Ko je mati prišla, je bilo že mrtvo.

Slovanski zapiski.

o **Nemštvo med Srbi.** Praški „Den“ je prinesel dopis iz Belega grada, kateri objavlja naravnost strašne posameznosti. Nemški kapital je obvladal Srbe in prizadevanja francoskih kapitalistov, da bi izruli Srbe iz nemških krempljev in sami dobili ugodnih tal v Srbiji — kar bi bilo za Slovanstvo seveda rešilno — ne najdejo pri srbskih obrtnikih in trgovcih ne smisla ne podpore. Zanikernost ljudi paralizira najboljše namere vlade. V Belemgradu je postalo moda, napravljati na trgovine in obrtnice nemške napise; še imena posestnikov se pišejo z nemškim pravopisom! „Slišim, da mi pravi trgovec, da pride včasih k njemu nemški agent, ki pravi, da je sramota, če se kdo z njim ne more gladko nemški pomeniti. Tak trgovec potem pošlje sina na Nemško, da se tam v jeziku izuri za zamore potem z nem. agenti govoriti. Če na primer kdo išče mesta, mu povejo, da bi ga že dobil, ko bi znal nemški. Tako je v Belem gradu,

Reklamni stolp.

Cena predalu za enkratno
objavo 60 vinarjev.

Kreditno in stavbeno zadrugo „Lastni dom“ v Celju,

Rotovške ulice št. 13 priporočamo obrtnikom
in trgovcem za nalaganje denarja, za inkaso,
za denarna nakazila in razne kreditne posle.

Naročajte in razširjajte

„Narodni List“

Lastna zaloga

šolskih zvezkov in
risank

Največja zaloga
tiskovin za pri-
vatnike in urade

Zvezna trgovina, Celje, Rot. ul.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

priporoča izvrstna
spodnještaj. vina.

Najboljši časopis za inseriranje je

„Narodni
Dnevnik“

Zvezna trgovina v Celju

sprejema naročila
na tiskarska dela

katera se izvršu-
jejo v lastni
Zvezni tiskarni

Najboljše in najcenejše se
kupi steklena in porcelanasta
posoda v narodni trgovini

Fr. Strupi, Celje.

Najboljše orožje v političnem boju

„Narodni List“
in
„Nar. Dnevnik“

Novosti v pisalnih in risalnih potrebščinah

po zmernih cenah
se dobijo vedno v

Zvezni trgovini
v Celju

Za 40, 50 ali 60 vinarjev

v znamkah, pošljem takoj 10 komadov krasnih
razglednic (z ovetilicami, krajine, ljubeče, bo-
žične ali novoletne) kakor želite.

Vilko Weixl

trgovina s papirjem

Maribor, Gosposka ulica št. 33.

V zalogi 100.000 komadov.
Trgovcem izdati popust.

Na dober razvoj Vašega podjetja

polagamo naj-
večjo vrednost
kajti Vaš pro-
sneh je tudi
naš prosneh!

K temu bi Vam
najslužil ta re-
klamni stolp z
najgotovjšim
uspehom!

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

a na Avstrijskem je že seveda celi Banat ponemčen, da govori Srb tako nemščino kakor Švab. Mesto Pančevo je dokaj ponemčeno in nemški valovi pljusajo na valove savske. V belgrajskem centralnem statističnem uradu je dobil „Denov“ korespondent sledeče podatke: Nemci se tudi drugače pri-
pravljajo. Kupujejo posestva v Stari Srbiji in izbirajo kraje, ki znajo biti strateško važni. Prehajajo čez mejo in si prilastujejo zemljo tudi v kralje-
vini sami. Najprej gradijo samo to-
varne za predelovanje lana, sedijo tiho,
se ne ganejo, a ko se čutijo malo na
toplem, začnejo kolonizirati. — Zadnji
čas iščejo željno trgovskih zvez s Sr-
bijo. V Beligradu prihajajo obrtniki iz
nemških krajev, nemški stavitelji iščejo
dela in nemški inženirji so pri srbskih
železnicah. Srbi nimajo inicijative in
izlasti za sedaj jih nič ne veseli, ker
razmere niso uravnane in ker je bo-
dočnost tako nesigurna. Neki srbski
odličnik je govoril „Denovemu“ dopis-
niku tako-le: Imamo morda dokaj ve-
selja delati in se reformirati, a mi ne
vemo, kaj bode jutri. In ta nesigurnost
nam vzame vsako orožje iz rok. Dolgo
so delali načrte za tvornice, a so vse
odložili. Povsod vlada med nami
skepticizem in provizornost, le nemški
kapital tega ne pozna.

o Bolgarske cerkvene zadeve. Ca-
rigrajski eksarh se je baval v Sofiji ne-
koliko časa in njegovo kratko prebi-
vanje v bolgarskem mestu je dalo po-
vod glasom, da bodo predstavili bolgar-
sko eksarhovo residence iz Carigrada
v Bolgarijo, dasi se oficijelno še reč
niti omenja ni, ker je zelo sitna. —
Eksarhat je turška ustanova za bol-
garske poddanike in dokler to ne bo
škodilo svobodnemu carstvu bolgar-
skemu, bode pač ostalo pri starem. —
Vendar se pa tudi čuje, da se je na
pristojnih mestih že o tem govorilo in
nekemu bolgarskemu ministru se pri-
pisujejo besede: „Ne dražite te zadeve,
ker se lahko vname požar.“ Bolgarsko
carstvo bi se tudi ne moglo lahko od-
ločiti h takemu koraku, že z ozirom
na to, ker bi rasel vpliv grškega pa-
triarha, ako bi se eksarh iz Carigrada
umaknil. Ravnočasno so se pa pojavili
v ruskem tisku glasovi, kot bi se Ru-
sija bavila z zjedinenjem bolgarske
cerkve z grško, od katere se je bila
ločila v petnajstem stoletju. — Turški
dnevnik „Sabah“ piše o tem: Vsi Oto-
mani pozdravljajo iz srca slovo Grkov
in Bolgarov, ali nikoli ne bodo pripu-
stili, da bi cerkveni uradi gojili kake-
koli zveze z Bolgari iz carstva. (Na
kako bolgarsko-grško slovo pač ni mi-
sliti in je tudi brez smisla. Op. ur.)

Iz sodne dvorane.

z Vzor šulferajnskega učitelja. V
Razvanju pri Mariboru je vladal zadnje
čase med nemškutarji veden krog in
preprij. Odkar je prišel nemški provi-
zorni učitelj Legat med svoje nemške
bratce, ni bilo več mira v lepem Raz-
vanju. Dasi mlad in neizkušen, je ven-
dar hotel poučevati svojega nadučitelja
Atzlerja in vse velmože v občini. Pri
takih priložnostih je vedno prišlo do
razžaljenj in eden sodnik je nekoč
rekel, da bi za Razvanje bilo treba
lastnega sodišča. Sedaj so bili pred
mariborskim sodiščem učitelj Legat in
njegova dva nasprotnika Trinko in
Roth, oba občinska in krajna šolska
svetnika. Na dan so prišle čudne reči;
zaslišalo se je 20 prič, deloma tudi
šolski otroci. Sodniku Kronasserju se
ni posrečilo, da bi stranke umiril. A
vse ni nič pomagalo. Legat je bil
steber razvanjskega nemštva in zelo
nadut človek. Zapiral je otroke po
cele ure, tepel jih je do krvi, zasme-
hoval njihovo revščino, hodil je pijan
v šolo, za norca je imel vse, prepiral
se je z vsemi in v vsem je bil najbolje
podkovan. — Legat bode prestavljen
iz Razvanja, Trinko je bil obsojen na
100 kron, Roth pa na 50 kron globe.
— Sedaj bodo domači nemškutarji sami
med seboj in imeli bodo mir.

Narodni gospodar.

Novi načrt donavsko- jadranske železnice.

V dunajsko ministerstvo zunanjih
zadev je prišla iz Rima vest, da je
bila glavna svrha Milovanovičevega

potovanja v London, Pariz in Rim
prašanje jadranske železnice in to po
novem načrtu, namreč, da gre preko
Stare Srbije in severne Albanije do
San Giovanni di Medua in ne kakor
je bilo v prvem načrtu izlasti za bal-
kanske pomladne krize, preko sandžaka
Novobazarskega in Črne gore. Ista vest
javlja, da se je italijanska vlada držala
napram temu Milovanovičevemu pro-
jektu zelo rezervirano, kar so na Du-
naju z zadoščenjem gledali.

Veli se, da so Srbijo na njen novi
projekt za gradnjo omenjene železnice
prisilili trije važni razlogi: v Belem-
gradu namreč mislijo, da bode to že-
leznico Turška prej dovolila — načelo-
loma je to že storila — ako bode
proga tekla po večjem delu njenega
ozemlja; drugič ker se je Turčija dr-
žala zelo rezervirano proti načrtu za
progo preko Novega Bazarja, nekoliko
iz opravičenih ekonomskih, nekoliko
pa iz političnih razlogov; a kot tretji
uzrok se navajajo napetosti med
Srbijo in Črno goro.

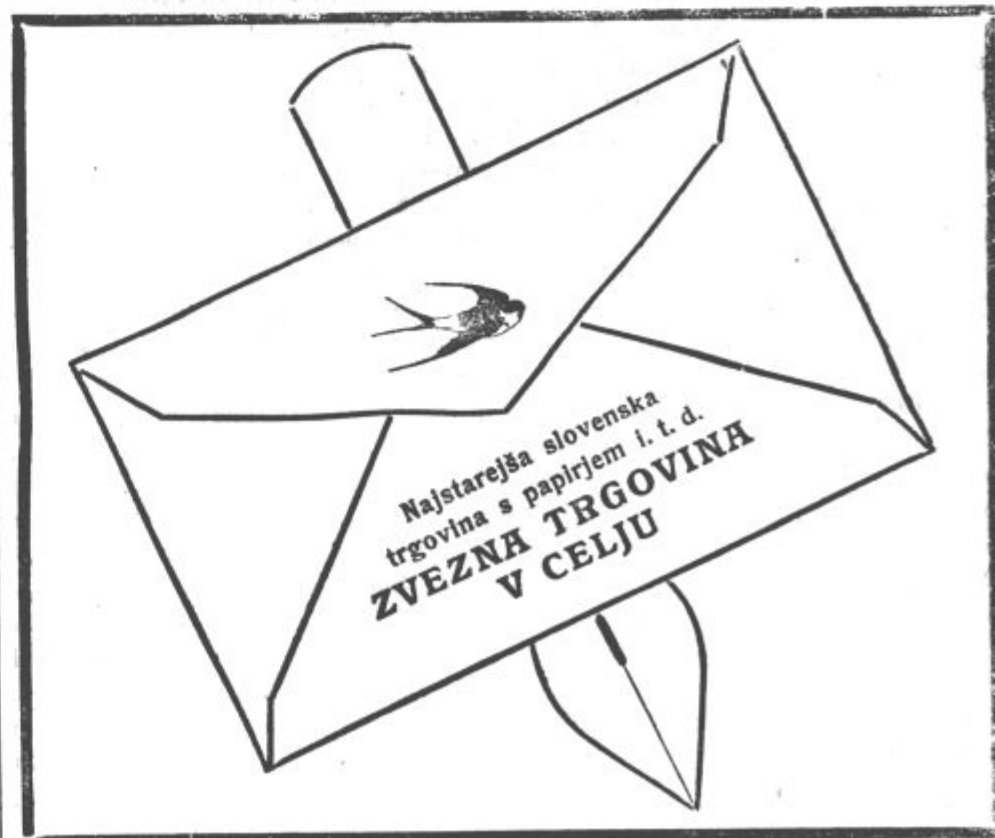
Vsi pa ti trije razlogi, ki so baje
prisilili Srbijo, da se poprime novega
načrta za gradnjo donavsko-jadranske
železnice, se ne smejo smatrati resnimi,
ker imajo svoje slabe strani, kojih
Srbija ni mogla ne uvideti, če bi bila
ona s tem tudi prihranila gradnjo že-
leznice na svojem teritoriju, to pa zato,
ker bi se bila nova železnica odcepila
pri obmejni postaji Vranji; potrebna
bi bila torej gradnja proge samo na
turški zemlji, kar bi ustvarjenje na-
črta gotovo znatno pospešilo.

Pa Srbija pri tem ni bila mogla
pozabiti, da se bode Turčija protivila
takemu načrtu bolj z ekonomskih kakor
politiških razlogov, ker preko Albanije
zasnovana proga uničuje vso trgovino
in ves promet njene najvažnije luke v
Solunu, kamor se danes stekajo vse
prometne žile. Srbija je tudi vedela,
da se bode takemu načrtu protivila
Avstrija, ker to bi bil z ozirom na
njeno trgovino v Levanti smrten uda-
rec. V zadnji vrsti si je pa Srbija tudi
morala misliti, da je zadela na odpor
Italije, ki vidi svoje interese v nevar-
nosti in svoj kapital slabše naložen
kakor poprej. Ona je izgradila barsko
luko, ker je mislila, da se bo železnica
tam končala.

Vsega tega ni smela Srbija pu-
stiti v nemar, ako jo je bil morda tudi
angleški predlog nekoliko omamil,
predlog, ki je obetal kapitalizacijo
novega načrta, ki ni brez politične
važnosti za Srbijo, ako upoštejemo vse
momente, ki smo jih že navedli in sled-
njič pomislimo, da železnica odpre —
Srbiji pot do morja, ne da bi bila pre-
puščena milosti Črne gore, ki zadnje
čase kaže dokaj svojeglavno politiko.

Možno je, da je Milovanovičeva
pot križem Evrope imela še drug namen,
ali čisto gotovo je, da je srbski po-
slanik Jaša Nenadović bil radi tega
načrta pri turškem vezirju Hilmi-paši
in ga hotel pridobiti za novi načrt
donavsko-jadranske železnice. Ravno-
tako pa se tudi pogaja z albanskimi
prvaki in zastopniki v otomanskem
parlamentu.

Darujte za Narodni sklad!

Obrambni vestnik.

z Za družbo sv. Cirila in Metoda
je nabrala realčanka Minka Severova
v Ljutomeru na gostiji gosp. Ludovika
Severa 3'05 K. Hvalevredno, da se tudi
naši mladi zanimajo za našo družbo!
Zdaj pa še prosimo, da naša ljuto-
merska mladina nabira vse znamke, ki
se nahajajo na zavitkih itd. Škoda, če
se zavržejo; družba pa jih spravi v
hasek.

a 400 K z všteti 18 K za na-
rodni kolek so poslali naši rojaki, zdru-
ženi v podružnicah družbe sv. Cirila
in Metoda iz Amerike. Vsoto je poslal
g. Ivan Zupan, tajnik podružnice št. 1.
v New-Yorku, ki sporoča ob enem ve-
selo vest, da delo za našo družbo nad
vse dobro in vrlo vspeva. Hvala, iskrena
hvala dobrim, zavednim našim rojakom
v Ameriki!

a Za družbo sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani je dala ljutomerska Čital-
nica mesto venca na g. dr. Omuleca
K 5'—.

o Družba sv. Cirila in Metoda v
Ljubljani naznanja, da je založila tri
vrste krasnih, originalnih, božičnih raz-
glednic. Razglednice se bodo začele
razpečavati zanesljivo koncem novem-
bra t. l. Naročila naj se pošljejo na
pisarno družbe sv. Cirila in Metoda v
Ljubljani, Narodni dom.

o Družba sv. Cirila in Metoda v
Ljubljani je založila narodni kolek
„St. Ilj“. — Kolek je napravila domača
tvrdka, je prav ličen, zatorej naj ob-
činstvo pridno sega po njem.

Loterijske številke.

Trst, 20. novembra 1909: 26, 39, 12, 60, 21.
Linc, „ „ „ 42, 53, 60, 51, 82.

Cepljene trte

najboljše kakovosti vseh vrst
na običajnih podlagah pripo-
roča po znižani ceni:

Trsničarska zadruga
Sv. Bolfenk pri Središču.

Ceniki brezplačno!

Opozarjamo na našo specija-
liteto: muškati silvanec.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v
izdelovanje vsakovrstne obleke za
gospode. — Velika zaloga blaga na
razpolago. 39 51—40

Cene nizke. — Postrežba točna.